

2018 TAVASZÁNAK IDŐJÁRÁSA WEATHER OF SPRING 2018

Hoffmann Lilla

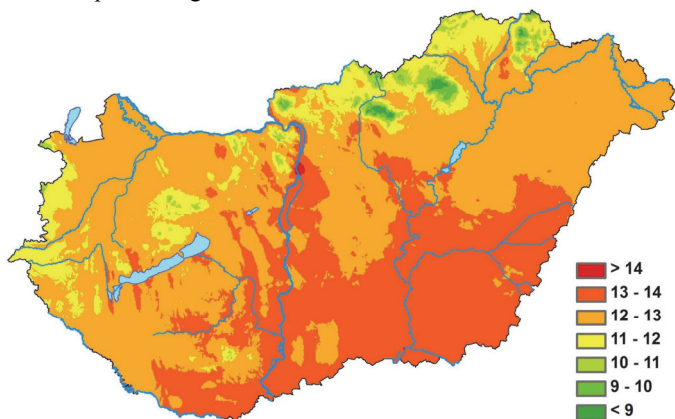
Országos Meteorológiai Szolgálat, H-1525 Budapest, Pf. 38., hoffmann.l@met.hu

2018 tavasza az átlagosnál 1,8 °C-kal volt melegebb. A március átlag alatt, az április és a május pedig felette volt. Az április a legmelegebbnek, míg a május a 3. legmelegebbnek adódott 1901 óta, 0,1 °C-kal maradt el a legmelegebb májustól (2003). A tavasz a 3. legmelegebb volt. Az ország egész területét pozitív hőmérsékleti anomália jellemezte. Budapest környéke volt a legmelegebb, a háromhavi középhőmérséklet értéke itt meghaladta a 14 °C-ot, leghidegebb az Északi-középhegység magasabban fekvő területei voltak (9 °C alatt). A május, de különösen az április meglehetősen száraznak bizonyult, a regisztrált csapadékmennyiség májusban a normál 81%-a, áprilisban pedig mindössze 36%-a volt. Márciusban a megszokott mennyiség mintegy két és félszerese hullott le, és ezzel a 3. legcsapadékosabb március volt 1901 óta. 2018 tavaszán 7%-kal volt több csapadék. A Bakonyban, Délnyugat-Dunántúlon és az Őrség területén az évszakos csapadékösszeg meghaladta a 220 mm-t, míg az Északi-középhegység egyes területein a háromhavi csapadék 100 mm alatt maradt.

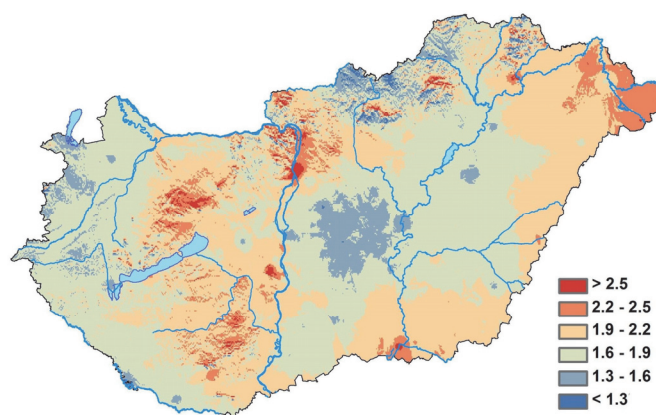
Március. Az országos a havi középhőmérséklet 3,3 °C volt, s ezzel a 26. leghidegebb március 1901 óta. Melegebb régiók csupán a délnyugati országrészben és foltokban a Balaton környékén jelentkeztek. Hűvösebb körzetek az Északi-középhegység magasabban fekvő részein fordultak elő, itt 0 – -1 °C közötti átlagokat jegyeztünk. Az ország egész területén az 1981–2010-es sokévi átlag alatt alakult a hőmérséklet. A leghidegebb régiók a Bakony és a Zempléni-hegység területén jelentkeztek. Itt mintegy 3 °C-kal volt hidegebb a normál időszakhoz képest. A legkisebb eltérést foltokban a Mátra területén és a

24 óra alatt lehullott maximális csapadék:
38,4 mm, Pécs Árpád-tető (Baranya megye), március 17.

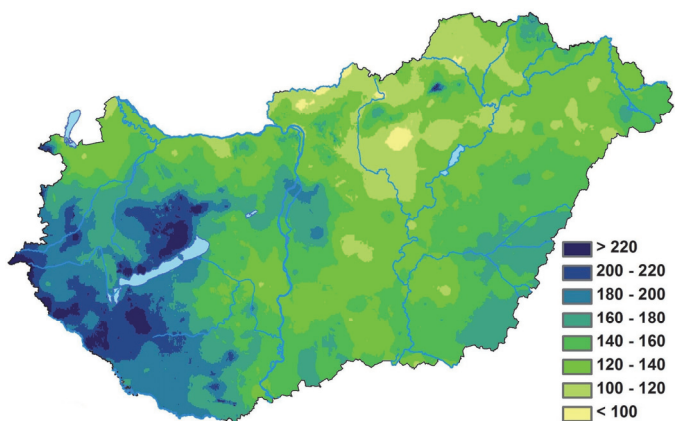
Április. Az ország nagy részén 15–16 °C között alakult a havi átlaghőmérséklet. Az országos sokévi átlag mintegy 4,6 °C-kal haladta meg, és ezzel a legmelegebb áprilist tudhattuk magunk mögött 1901 óta. A legmelegebb területek az Alföld nagyobb régióiban, a leghűvösebb területek pedig az Északi-középhegység részein, valamint a Bakonyban és a nyugati határszélen jelentke-



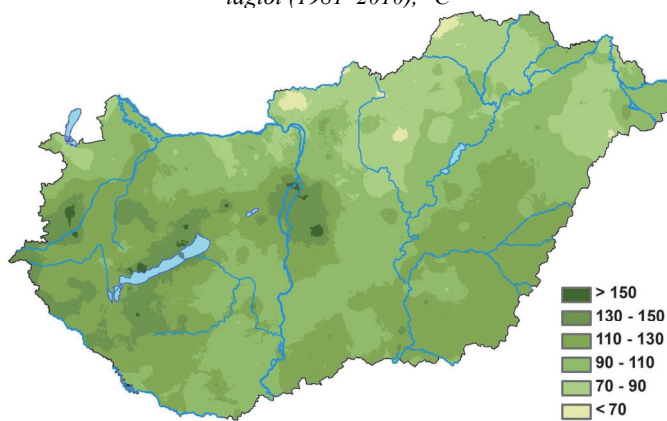
1. ábra: A 2018-as tavasz középhőmérséklete, °C



2. ábra: A 2018-as tavasz középhőmérsékletének eltérése a sokévi átlagtól (1981–2010), °C



3. ábra: A 2018-as tavasz csapadékösszege, mm



4. ábra: A 2018-as tavasz csapadékösszege a sokévi (1981–2010-es) átlag százalékos arányában, %

délnyugati határszélen lehetett megfigyelni. 16 fagyos nap volt, ami 3-mal több az átlagosnál. A szokásos 1 helyett 4 téli nap fordult elő.

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet:

22,2 °C, Pítvaros (Csongrád megye), március 31.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet:

-24,6 °C, Sátorhely (Baranya megye), március 1.

Országos csapadékatlag 85,2 mm volt, a szokásos 246%-a, a 3. legcsapadékosabb 1901 óta. A legtöbb (a sokévi átlag 240–320%-a) az Alföldön, a Dunántúlon, a legkisebb a Mosoni-síkságon és foltokban az Északi-középhegység területein (100–120%) jelentkezett. 15 csapadékos napot regisztráltunk, ami 6 nappal több, mint a sokévi átlag.

A hónap legnagyobb csapadékösszege:

144,4 mm, Mesztegyő (Somogy megye)

A hónap legkisebb csapadékösszege:

35 mm, Rajka (Győr-Moson-Sopron megye)

tek. Az országban mindenhol az 1981–2010-es sokévi átlag felett alakult az áprilisi középhőmérséklet. A legnagyobb eltérés a Mátra területén, Budapest környékén és a Mezőföld déli részén jelentkezett. Ezeken a területeken 5–6 °C-kal haladta meg a középhőmérséklet a sokévi átlagot. A legkisebb eltérés az Ipoly mentén adódott, de még itt is 3 °C-kal volt melegebb az átlagnál. A szokásos 3 fagyos nappól idén áprilisban egy sem fordult elő, nyári napokból viszont (Tmax ≥ 25 °C) 8 is adódott (normál: 1 nap).

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet:

31,4 °C, Kelebia (Bács-Kiskun megye), április 29.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet:

-3,7 °C, Zabar (Nógrád megye), április 3.

Csapadék szempontjából az idei április meglehetősen száraznak bizonyult, országos átlagban mintegy 16 mm csapadék hullott, ami a sokévi átlag 36%-a csupán, és ezzel a 6. legszárazabb áp-

rilis múlt el. A legszárazabb területek a Mátra környékén és az Alföldön jelentkeztek, ahol a havi csapadékösszeg 0–5 mm között alakult. A legcsapadékosabb részek a Kisalföldön, a Bükkben, a Zempléni-hegységben és a Belső-Somogy területén voltak. Az áprilisi csapadékösszeg ezeken a területeken 50–55 mm-nek adódott. A sokévi átlaghoz képest a legkevesebb csapadék a Mátrában és az Alföld déli részén jelentkezett (a normál 5–15%-át jegyeztük). A legcsapadékosabb terület a Kisalföld volt, itt az átlag 120–140%-át regisztráltuk.

Csapadékos nappól a szokásos 10 nap helyett 7 jelentkezett.

A hónap legnagyobb csapadékösszege:

62,3 mm, Győrsövényház (Győr-Moson-Sopron megye)

A hónap legkisebb csapadékösszege:

1,1 mm, Ludas (Heves megye)

24 óra alatt lehullott maximális csapadék:

36 mm, Koroncó (Győr-Moson-Sopron megye), április 12.

Május. A szokásosnál 2,9 °C-kal volt melegebb az idei május, és ezzel a 3. legmelegebb 1901 óta. 0,1 °C-kal maradt el a valaha mért legmelegebb, 2003-ban mért középhőmérséklet. Ez a közép 18–19 °C között alakult hazánk jelentős részén. Ennél hidegebb csupán az Északi-középhegység magasabban fekvő területein volt. Magasabb hőmérsékleti értékek Budapest és Szeged környékén, a Duna alsó szakaszán és a Tiszazug területén jelentkeztek. 18 nyári napot regisztráltunk a hónap során, ami 9 nappal több a normálnál. Idén

májusban 2 hőségnap ($T_{max} \geq 30 \text{ °C}$) is volt. Normál: 1 nap.

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet:

32,9 °C, Sajópuspöki (Borsod-Abaúj-Zemplén megye), május 31.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet:

2,4 °C, Zabar (Nógrád megye), május 7.

A csapadék tekintetében a május a szokásosnál szárazabb volt. A havi csapadékmennyiség országos átlagban 50,3 mm, ami a sokévi átlag mintegy 81%-a. A havi csapadékmennyiség területi eloszlása változatos képet mutat. A legtöbb csapadékot az Alpokalján jegyeztük, a csapadékmennyiség értéke meghaladta a 120 mm-t is. A legkisebb csapadékösszeg a Solti-síkság területén és foltokban a Börzsöny környékén jelentkezett. Ezeken a területeken mindössze 10–15 mm-t regisztráltunk. Az ország jelentős részén átlagosan a normál érték 60–80%-a hullott, foltokban jelentkezett csapadéktöbblet is, mely kis területen meghaladta a 160–200%-ot. A Solti-síkság és a Börzsöny egyes részei szárazabbak voltak az átlagnál, ezeken a területeken a sokévi átlag 20–30%-a hullott le csupán. A 11 csapadékos nap helyett országos átlagban 9 nap jelentkezett a hónapban. Zivataros nappól a sokévi átlagnál 3-mal többet, 6-ot regisztráltunk.

A hónap legnagyobb csapadékösszege:

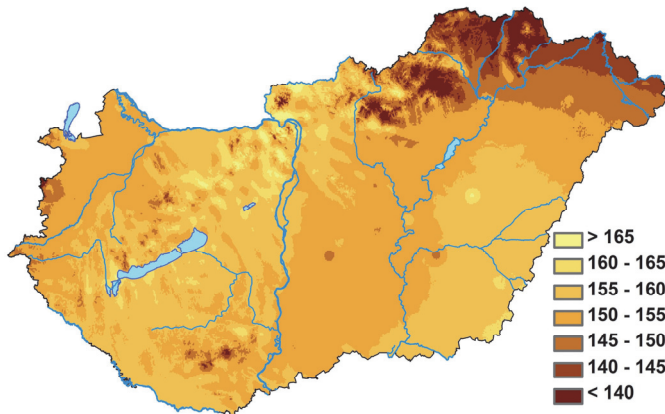
159,4 mm, Vasvár (Vas megye)

A hónap legkisebb csapadékösszege:

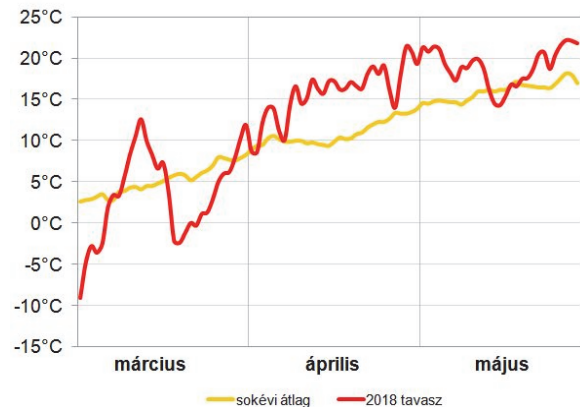
7,4 mm, Simontornya (Tolna megye)

24 óra alatt lehullott maximális csapadék:

82,4 mm, Bánkút (Heves megye), május 27.



5. ábra: A 2018-as tavasz globálsugárzás összege, kJcm^{-2}



6. ábra: A 2018-as tavasz napi középhőmérsékleteinek eltérése a sokévi (1981–2010-es) átlagtól, °C

Hőmérsékleti rekordok:

- Március 22-én, több mint 3 °C-kal megdőlt a hidegrekord, Nyírlugoson -15,2 °C-ig süllyedt a hőmérséklete (korábbi rekord: 2003. Zabar, -12 °C).
- 2018. április 12-én megdőlt az országos és a budapesti melegrekord. **Pakson 27,8 °C-ot, Újpesten 26,9 °C-ot** mértek. Az eddigi országos rekord 27,7 °C volt, amelyet *Békéscsabán 1983-ban* mértek, illetve a korábbi, 2009-es fővárosi rekordot (25 °C) *Budapest belterületén* regisztrálták.
- Április 29-én új országos melegrekord született. A 2012-ben *Győrben* és *Nyíregyházán* mért **30,6 °C-ot** nem egy, hanem mintegy húsz mérőállomáson is meghaladta a napi maximumhőmérséklet. A legmagasabbat **Kelebián** és **Sátorhelyen** regisztráltuk, ott **31,4 °C-ig** melegedett fel a levegő.
- 2018. május 4-én megdőlt az országos melegrekord. Az eddigi országos rekord 32,0 °C volt, amelyet *1946-ban Kaposváron* mértek. Az új rekordot mostantól **Edelény** tartja, ahol **32,3 °C-ig** emelkedett a hőmérséklet.

2018. tavasz időjárási adatainak összesítője

Állomás	Napsütés, óra		Sugárzás, kJcm^{-2}		Hőmérséklet, °C					Csapadék, mm			Szél ($f_x \geq 15 \text{ ms}^{-1}$)
	évszak összes	eltérés	évszak összes	évszak közép	eltérés	max	napja	min	napja	évszak összes	átlag %- ában	$r \geq 1 \text{ mm}$ napok	
Szombathely	682,2	133,9	155	12,2	1,9	28,9	04.29	-16,3	03.01	178,4	134,7	20	7
Nagykanizsa	-	-	153	12,2	1,8	29,6	05.31	-19,2	03.01	179,6	108,7	25	4
Pér	-	-	157	13,3	2,0	31,0	05.31	-16,6	03.01	183,6	138,9	25	11
Siófok	-	-	-	12,4	-	29,8	05.31	-20,9	03.01	106,3	79,0	20	7
Pécs	702,7	111,4	159	13,1	1,8	29,0	05.02	-16,2	03.01	227,9	150,0	26	4
Budapest	662,7	64,5	147	13,4	1,9	30,2	05.31	-12,1	03.01	140,2	106,1	22	2
Miskolc	699,9	128,0	147	12,6	2,1	31,1	05.31	-13,2	03.01	154,0	108,7	20	0
Kékestető	637,2	79,9	149	7,7	2,2	23,2	05.31	-15,8	03.01	160,3	76,1	23	23
Szolnok	627,5	40,8	164	13,1	1,7	31,0	05.31	-11,1	03.01	103,4	80,9	12	7
Szeged	721,4	145,2	158	13,4	2,0	30,7	05.02	-19,6	03.01	162,1	136,6	22	7
Nyíregyháza	-	-	157	13,0	2,2	31,6	05.02	-13,4	03.01	101,1	77,5	19	8
Debrecen	788,4	185,8	157	13,1	2,0	31,1	05.02	-15,9	03.01	137,5	93,5	20	2
Békéscsaba	-	-	165	13,1	1,8	30,7	05.31	-13,3	03.01	151,8	107,1	21	4

